Lietas Nr. 11380008014
Lietas arhīva Nr. K36-0143-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos, 2014.gada 11.septembrī

Talsu rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Ainars Feldmanis,

ar sekretāri Sanitu Zaļo,

piedaloties prokurorei Ingunai Blumbergai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ izdarīja ar vardarbības piedraudējumu saistītu svešas kustamas mantas nolaupīšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās (laupīšanu) šādos apstākļos:

2014.gada 5.februārī ap plkst. 00.15 /pers. A/ kopā ar /pers. B/ un /pers. C/, atrodoties personas, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai, vadītajā automašīnā "VW Passat" ar valsts numura zīmi /reģ.nr./, kurā kā pasažieri Talsos uz Rīgas ielas tika uzņemti /pers. D/ un /pers. F/, brauca pa Talsu pilsētu Bētiņu ielas virzienā, lai aizvestu mājās /pers. D/ un /pers. F/.

Persona, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai, nolūkā izdarīt /pers. D/ un /pers. F/ piederošo mantu nolaupīšanu, pabrauca garām /pers. D/ norādītajam ceļa pagriezienam uz māju Bētiņu ielā 3, izbrauca no Talsiem, un aiz ceļa zīmes, kas apzīmē Talsu pilsētas beigas, apturēja automašīnu. Neļaujot izkāpt no automašīnas, tās durvīm esot noslēgtām ar centrālo atslēgu, persona, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai, pieprasīja /pers. D/ un /pers. F/ atdot degvīna pudeli un citas viņiem piederošās mantas, izsakot draudus nodarīt miesas bojājumus, aizvest uz mežu, norādot, ka viņš nesen iznācis no cietuma, bet /pers. A/ ar vārdiem "dod šurp" pieprasīja nekavējoties atdot mantas. Kad /pers. D/, uztverot šos draudus kā reāli izpildāmus, padeva uz priekšu degvīna pudeli "Zeļonaja marka" EUR 6 vērtībā, naudu EUR 5, un, /pers. F/ padeva divas "L&M" cigaretes EUR 0,24 vērtībā, /pers. A/, atrodoties blakus automašīnas vadītājam, personai, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai, priekšējā sēdeklī, realizējot viņu kopējo nolūku, darbojoties saskaņoti grupā pēc iepriekšējas vienošanās, paņēma pretī degvīna pudeli "Zeļonaja marka" EUR 6 vērtībā, naudu EUR 5, divas "L&M" cigaretes EUR 0,24 kopvērtībā, tādējādi izdarīja laupīšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās par EUR 11,24. Pēc naudas iegūšanas personai, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai, atslēdza mašīnas durvis, atļaujot /pers. D/ un /pers. F/ doties projām.

Ar minētajām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietušais/pers. F/ pirmstiesas procesā ir pieteicis kompensācijas pieteikumu par mantisko zaudējumu EUR 6,24 apmērā. Uz tiesas sēdi cietušais neieradās.

Motīvu daļa

Apsūdzētais/pers. A/ tiesā savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnīgi un atzina arī cietušā pieteikto kompensāciju. Tiesa apsūdzētajam izskaidroja pierādījumu neizdarīšanas būtību un procesuālās sekas, un apsūdzētais piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi par viņam izvirzīto apsūdzību. Prokurore un cietušie piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Pēc lietas materiālu pārbaudes

tiesai nav šaubu par /pers. A/ vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā. Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas. Nodarījuma kvalificējošā pazīme ir laupīšana personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi un tiesas izmeklēšanā pārbaudīt tikai apsūdzētā personību raksturojošus datus.

Nosakot sodu apsūdzētajam tiesa ņem vērā soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus. Saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piespriež tiesa un soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

No lietas materiāliem secināms, ka apsūdzētais apzinājies, ka viņš prettiesiski iegūst svešu mantu, pielietojot vardarbību, nolūkā iedzīvoties uz cietušo rēķina, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu un mantkārīgā nolūkā. Apsūdzētais ir tieši apdraudējis ar likumu aizsargātās personu mantiskās intereses, pielietojot vardarbību. Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu apsūdzētais ir izdarījis smagu noziegumu.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa ņem vērā to, ka viņš iepriekš nav kriminālі sodīts (lietas 66.lp.), bijis Nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē (lietas 69.lp.), psihiatra un narkologa uzskaitē nesastāv (lietas 72.lp.), sadzīves apstākļi vērtējami kā labi (lietas 70.lp.), probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka attiecības ģimenē ir atbalstošas, no darba vietas SIA "/Nosaukums/" tiek raksturots apmierinoši (lietas 75.lp.).

/pers. A/ tiesas sēdē savu vainu atzina pilnīgi, nožēloja izdarīto un paskaidroja ka ir iestājies /Nosaukums/ 1.kursā, brīvajā laikā nodarbojas ar futbolu un ar iepriekšējiem draugiem nekontaktējas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu /pers. A/ atbildību mīkstinošs apstāklis ir vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana. Atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa apsūdzētā /pers. A/ darbībās nekonstatēja.

Vērtējot laupīšanas izdarīšanas veidu, apstākļus un apsūdzētā rīcības motīvus, tiesa secina, ka nodarījumam ir gadījuma raksturs. Apsūdzētais, būdams nepilngadīgs, ir iesaistījies laupīšanā, kuras iniciators bijis pilngadīga, agrāk sodīta persona un nav vērtējis savas rīcības sekas. Pēc nodarījuma apsūdzētā dzīvē ir notikušas pozitīvas pārmaiņas – viņš ir uzsācis mācīties, lai iegūtu profesiju un nodarbojas ar sportu. Arī ģimenē ir visi priekšnoteikumi apsūdzētā personības pozitīvai attīstībai.

Ievērojot minēto tiesa iegūst pārliecību, ka sodu neizciešot apsūdzētais turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus un tādēļ Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods ir nosakāms nosacīti.

Nosakot soda mēru tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir atzinis savu vainu un nožēlojis izdarīto un viņa atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Ņemot vērā apsūdzētā nodarbošanos un ienākumus, Krimināllikuma 176.panta otrās daļas sankcijā paredzētais papildsods – mantas konfiskācija – nav piemērojams.

Krimināllikuma 49.pantā paredzētos apstākļus, kas ir pamats vieglāka soda noteikšanai par likumā paredzēto sodu, tiesa nekonstatēja.

Vērtējot cietušā /pers. F/ pieteikto mantiskā kaitējuma kompensāciju EUR 6,24 apmērā, tiesa ņem vērā sekojošo.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kurs ar noziedzīgu nodarījumu ir radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Šī panta otrajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata. Šī panta 4^1.daļā ir noteikts, ka kompensācijas pieteikumu izskata neatkarīgi no cietušā klātbūtnes, panta piektajā daļā ir noteikts, ka cietušajam ir tiesības atsaukt iesniegto kompensācijas pieteikumu jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz brīdim, kad tiesa aiziet taisīt spriedumu.

No Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmās daļas izriet, ka, nosakot materiālās kompensācijas apmēru, tiesa ņem vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu.

Civillikuma 1784.pantā ir noteikts, ka, ja ārpus līgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējums ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem.

Ar lietas materiāliem ir pierādīts, ka zaudējumi cietušajam EUR 6,24 apmērā ir cēloniskā sakarā ar apsūdzētā un personas, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai kopīgām darbībām. Līdz ar to šī kompensācija ir pamatota un apmierināma un apsūdzētais to atzina.

Civillikuma 1675.pantā ir noteikts, ka, ja vairākas personas kopīgi izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, tie atbild solidāri par kaitējumu, kas ar to nodarīts. Civillikuma 1670.pantā ir noteikts, ka par nedalītu jeb solidāru prasījums vai saistība atzīstami tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt, pie kam tomēr priekšmetu var prasīt un tas jāizpilda tikai vienu reizi. Tādā gadījumā pirmos sauc par kopkreditoriem, bet otros par kopparādniekiem. Civillikuma 1671.pantā ir noteikts, ka pie katras solidāras saistības būtības pieder tas, ka tā dibinās uz vienu un to pašu pamatu un ka visiem dalībniekiem ir viens un tas pats izpildījuma priekšmets. Tomēr kā tiesība, tā arī saistība var būt vienam dalībniekam bez nosacījumiem, bet citiem aprobežota ar laiku un zināmiem nosacījumiem. Civillikuma 1690.pantā ir noteikts, ka katrs pārjaunojums, vai nu to izdarījis viens kopkreditors vai viens kopparādnieks, atceļ arī visu pārējo agrāko solidāro saistību.

Iepriekš minēto normu izpratnē solidāra saistība ir nedalīta un izpildāma tikai vienu reizi. Tā kā apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis personu grupā personu, pret kuru kriminālprocess tiek turpināts medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai un kriminālprocess ir sadalīts, solidāra atbildība par mantisko zaudējumu nav piemērojama. No apsūdzētā piedzenama puse no cietušā pieteiktās kompensācijas.

Pēc procesa virzītāja norīkojuma pirmstiesas procesā juridisko palīdzību /pers. A/ sniedza zvērināta advokāte Sabīne Krastiņa. Tā kā juridiskās palīdzības sniegšanas laikā apsūdzētais bija nepilngadīgs, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālie izdevumi par aizstāves sniegto juridisko palīdzību EUR 37 apmērā ir piedzenami subsidiāri no apsūdzētā /pers. A/ un viņa likumiskā pārstāvja /pers. I/.

Lietiskie pierādījumi lietai nav pievienoti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528., 529.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/atzīt par vainīgu 176.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 10 (desmit) mēnešiem un spriedumu neizpildīt, ja /pers. A/ pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs krimināsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus.

Nosacīti notiesātā pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienesta Talsu teritoriālajai struktūrvienībai.

Pamatojoties uz Latvijas Sodu izpildes kodeksa 155.panta pirmās daļas 1.punktu /pers. A/ noteikt pienākumu desmit darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā reģistrēties Valsts probācijas dienesta Talsu teritoriālajā struktūrvienībā Talsos, Raiņa ielā 12 a.

Reāla brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda izciešanas termiņā ieskaitīt pirmstiesas apcietinājumā pavadīto laiku no 2014.gada 5.februāra līdz 2014.gada 7.februārim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošanu – pēc sprieduma stāšanās spēkā atcelt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. F/, personas kods /personas kods/, kompensāciju par mantisko zaudējumu EUR 3,12 (trīs *euro*, 12 centus). Pārējā daļā – EUR 3,12 (trīs *euro*, 12 centu) apmērā – kompensāciju nenoteikt.

Piedzīt subsidiāri no /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. I/, personas kods /personas kods/, valsts labā procesuālos izdevumus par zvērinātas advokātes Sabīnes Krastiņas sniegto juridisko palīdzību EUR 37 (trīsdesmit septiņus *euro*), nosakot termiņu nolēmuma labprātīgai izpildei šajā daļā – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu daļā par sodu, kompensāciju vai kriminālprocesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesis **A.Feldmanis**